

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В статті проаналізовано систему застосування фінансового менеджменту на канадському підприємстві «High River Gold» та результати впровадження фінансового менеджменту італійської компанії в українську фірму «Зевс Кераміка» та запропоновано ввести зміну в організацію фінансового управління на українських підприємствах.

В статье проанализировано систему применения финансового менеджмента на канадском предприятии «High River Gold» и результаты внедрения финансового менеджмента итальянской компании в украинскую фирму «Зевс Керамика» и предложено ввести изменения в организацию финансового управления на украинских предприятиях.

Постановка проблеми. Однією з центральних ланок ринкової економіки України є діяльність підприємств, так як отримуваний прибуток є базою для розрахунку розміру податку на прибуток, що поступає до бюджету. Отриманню більшого розміру прибутку сприяє якісна сформована фінансова політика. Складовим елементом останньої є фінансовий менеджмент, який у більшості випадків відсутній на підприємствах України. Причина цього не розуміння його сутності та необхідності застосування. У результаті організація грошових потоків не впорядкована, що призводить до банкрутств підприємств.

Аналіз останніх публікацій. Проблеми застосування фінансового менеджменту на підприємстві наукові діячі не приділяють достатньо уваги, а існуючі дослідження зводяться суто до теоретичного вивчення теми [1-2]. При цьому повністю ігнорується використання зарубіжного досвіду у зазначеній сфері.

Метою статті є аналіз особливостей функціонування фінансового менеджменту на канадському підприємстві «High River Gold» та результатів впровадження фінансового менеджменту італійської компанії в фірмі «Зевс Кераміка». Поставлена задача: надати рекомендації українським підприємствам для ефективного впровадження фінансового менеджменту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансовий менеджмент як наука сформувався у зв'язку з посиленням ролі фінансового капіталу та формуванням фондового ринку. Саме тоді управління капіталом стало окремою функцією управління і відокремилася в структурі

підприємства. Також передумовою став високий рівень розвитку економічної науки в цілому [1, с. 91].

Фінансовий стан підприємства є основою його благополуччя, тому метою фінансового менеджменту є знаходження розумного компромісу між завданнями, що їх ставить перед собою підприємство, і фінансовими можливостями реалізації цих завдань. Успішна діяльність будь-якого підприємства, його життєздатність протягом тривалого періоду часу залежить від неперервної послідовності прийняття управлінських рішень [2, с. 15].

Це і є основою організації фінансового менеджменту на канадському акціонерному підприємстві «High River Gold». Материнська компанія знаходиться у Канаді (Торонто), та має два філіали: в Африці (Буркіна-Фасо) та у Росії. Підприємство складається з двох структур (табл. 1).

Таблиця 1

Організаційна структура підприємства «High River Gold»

СТРУКТУРА 1	СТРУКТУРА 2
«High River Gold», «Jilbey», «Goldrush»	«Somita»
Займається геологічними розробками	Займається добуванням мінеральних цінностей (зокрема золота та урану)

Ділення на дві структури логічно, так як діяльність першої витратна та збиткова, і таким чином, прибуток, що покриває ці збитки, дає діяльність другої структури.

Фінансування виробництва здійснюється двома способами:

* Мамченко Є.Ю. – аспірантка кафедри фінансів.

** Козина Л.В. – студентка IV курсу обліково-фінансового факультету.

Донецький державний університет управління, м. Донецьк

1. Використовуючи суму випущених акцій.
2. Використовуючи суму продажу золота.

Так як на початку діяльності компанії відбувались дослідження та розробки, то підприємство існувало за рахунок випущених акцій. В таких умовах фінансовий менеджмент мав метою скласти план витрат та робити прогнози на очікувану величину прибутку в майбутньому. Крім цього, на перших стадіях діяльності підприємства було отримано кредит у банку Bank Royal of Canada на будівлю золотих шахт. В теперішньому часі отримуваний прибуток розподіляється наступним чином:

- погашення основного боргу та процентів;
- витрати на подальші дослідження нових золотих жил;
- розподілення прибутку у вигляді дивідендів.

Фінансовий менеджмент як система складається з взаємопов'язаних елементів, кожний з яких виконує свої функції. Головна проблема фінансового менеджменту, яка вимагає вирішення — це не координованість дій між фінансовим відділом та відділом, що здійснює витрати та замовлення на необхідний матеріал.

Так, головні задачі, які має виконувати фінансовий менеджмент на підприємстві, наступні:

1. Оптимізація грошового потоку, забезпечення платоспроможності та високої фінансової стійкості. Досягається шляхом управління рухом фінансових ресурсів та оптимізації фінансової структури.
2. Забезпечення фінансових інтересів підприємства у процесі взаємовідносин з покупцями та партнерами.
3. Мінімізація фінансових ризиків шляхом оцінки окремих видів ризику та застосуванням превентивних заходів.
4. Отримання та оцінка достовірної та своєчасної інформації.
5. Здійснення фінансового контролю та надання рекомендацій для розвитку підприємства.

Також діяльність фінансового менеджменту направлена на вивчення впливу зовнішніх факторів та мінімізацію їх негативного впливу на діяльність компанії. Так, фінансова криза скоротила вартість акцій, та зараз вони стали дешевше, ніж за часів створення компанії. В таких умовах підвищується роль фінансового менеджменту, який повинен знайти вихід із такої ситуації з найменшими втратами для фірми. Фінансовий менеджмент має віднайти позитивні сторони діяльності, та заявити про них на офіційному сайті для залучення потенційних інвесторів.

Перевага організації фінансового менеджменту в "High River Gold" є використання

бухгалтерської програми Great Plans. Сутність заключається в наступному: топ-менеджер, який знаходиться у Канаді може простежувати дії бухгалтерів та фінансистів в будь-який час у філіалах компанії. Це запобігає, в першу чергу, утриманню на підприємстві некваліфікованих робітників та прихованих дій з їх сторони. Саме ця програма може бути запозичена українськими підприємствами.

Таким чином, сутність фінансового менеджменту в компанії «High River Gold» зводиться до управління грошовими потоками, інвестиціями та фінансовими ризиками.

Проаналізуємо застосування фінансового менеджменту на українській фірмі, дочірньому підприємстві італійського виробника керамічної плитки Emilceramica S.p.A., компанії «Зевс Кераміка», яка розташована в місті Слов'янськ. Дана компанія займається виготовленням керамічної плитки.

Фінансовий менеджмент в компанії охоплює процеси логістики, складського, податкового, фінансового та управлінського обліку.

Компанія має ERP-систему управління, при цьому серйозну увагу приділено вибору платформи та команди, яка зможе впровадити систему на українському заводі.

Фірма «Зевс Кераміка» використовує підтримку корпорації Microsoft і в якості консультанта працює з компанією Innopware, оскільки для успішного виконання стратегії потрібен партнер Microsoft із досвідом впровадження системи у різних країнах світу, кваліфікованим персоналом та глибоким знанням продукту.

Innopware — провідна консультаційна компанія, яка спеціалізується на впровадженні систем управління ресурсами підприємства (ERP), систем управління проектами та портфелем проектів, наданні послуг з оренди та хостингу систем управління, постановці управлінського обліку на підприємствах. Місією компанії є розробка та впровадження новітніх технологій управління з метою підвищення ефективності та конкурентоспроможності її клієнтів.

Контроль за відповідністю управлінської звітності корпоративному стандарту, здійснюють представники італійського підрозділу Emilceramica. Систему фінансового управління встановлено в Італії, а робота користувачів із системою, її налаштування та обслуговування здійснюється у віддаленому режимі.

В результаті впровадження зарубіжного досвіду фінансового менеджменту чистий прибуток компанії «Зевс Кераміка» за 2007 рік зріс у 6 разів порівняно із 2006 роком — до 4,396 мільйонів гривень, чистий дохід від

реалізації – на 67,3 відсотків, до 94,171 мільйонів гривень, валовий прибуток – на 65,7%, до 34,079 мільйонів гривень [3].

Висновок. Таким чином, фінансовий менеджмент на українських підприємствах, використовуючи вітчизняний та зарубіжний досвіди повинен мати такі напрями:

1. Визначення із засобами фінансового забезпечення реалізації стратегічних цілей компанії.
2. Вміння оцінювати і прогнозувати фінансовий стан компаній та вартість бізнесу.
3. Застосування найбільш доцільних схем інвестування.
4. Підвищення кваліфікації спеціалістів у розв'язанні стратегічних та оперативних фінансових проблем.
5. Вміння робити оптимальний вибір джерел

фінансування розвитку бізнесу.

6. Використання можливих стратегічних напрямів розвитку фінансових відділів у рамках бізнесу.

Література

1. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент підприємств // *Фінанси підприємств.* – 2004. – № 6. – С. 90-95.
2. Кириченко О., Ваганов К. Фінансовий менеджмент на підприємствах України: принципи забезпечення позитивної динаміки // *Банківська справа.* – 2007. – № 5. – С. 3-17.
3. Компанія «Зевс Кераміка» [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://b2blogger.com/pressroom/release/18396.html>.

Поступила до редакції 10.11.08

© Є.Ю. Мамченко, Л.В. Козина, 2008

УДК 338.24:669

В. М. Ращупкіна*

ФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ У ПРОЦЕСАХ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті обґрунтовано методичні підходи щодо складання бухгалтерської звітності у реорганізаційних процесах враховуючи практичні аспекти.

В статье обоснованы методические подходы относительно составления бухгалтерской отчетности в реорганизационных процессах учитывая практические аспекты.

Постановка проблеми. Початковим моментом ведення первинного бухгалтерського обліку є формування балансових показників, долі майна і джерел формування засобів підприємства, що реорганізується, а також підприємств що виникають в ході таких процесів, шляхом складання розділових балансів. При формуванні розділового балансу найбільш складним моментом є розподіл ресурсів товариства з урахуванням інтересів сторін і дотриманням вимог законодавства. В процесі формування балансових показників шляхом складання розділового балансу невід'ємною частиною є визначення чистих активів підприємства. Цей показник характеризує здатність створеного у процесах реорганізації господарського суб'єкта відповісти своїм майном перед акціонерами і визначити інвестиційну

привабливість підприємства.

Метою статті є обґрунтування методичних підходів щодо складання бухгалтерської звітності у реорганізаційних процесах

Виклад основного матеріалу. У існуючих умовах автором робиться спроба викласти механізми і методичні підходи до складання бухгалтерської звітності і визначення чистих активів для застосування їх при фінансовому аналізі господарських суб'єктів, що реорганізується. Методологічні підходи щодо складання бухгалтерської звітності залежать від організації і техніки ведення синтетичного і аналітичного обліку на підприємстві. Так, в умовах централізованого обліку, поточний облік окремих об'єктів здійснюється в розрізі його структурних підрозділів. До таких об'єктів обліку відносяться основні засоби, виробничі

* Ращупкіна В.М. – доцент Донбаської національної академії будівництва і архітектури, канд. екон. наук, доцент, м. Макіївка.